

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Стефан Йорданов Кирилов

ВУ: Колеж по туризъм - Благоевград

Научна специалност: „Икономика и управление /Туризъм/“, професионално направление
3.9. „Туризъм“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление /индустрия/ в Югозападен университет „Неофит Рилски“ - Благоевград

Автор на дисертационния труд: **Николай Валериев Логодашки**

Тема на дисертационния труд: **„Възможности за повишаване на конкурентоспособността във винопроизводството“**

Научен ръководител: **проф. д-р Милена Филипова**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 951/20.05.2022 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ - Благоевград

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ към Стопанския факултет на Югозападен университет „Неофит Рилски“, по докторска програма – Икономика и управление/индустрия/ стопанско управление. Обучението е осъществено в редовна форма от 2 юли 2017 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

2.1. Структура и обем на дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 160 стандартни текстови страници. Той включва увод, три глави, заключение и 4 приложения (в обем от 9 страници, с 9 таблици), 24 таблици, 25 фигури и 7 графики. Използваната литература е представена от общо 94 източника, от които: 46 на кирилица, 36 на английски език и 12 интернет източника.

Дисертационният труд е логически издържан. Той се отличава със сравнително правилна структура и баланс между отделните три глави, които са със следния обем: 38, 39 и 38 стандартни страници.

Положителна страна на разработката са заключенията и изводите, формулирани в края на всяка от главите (вж. с. 43-44, с. 83-85 и с. 119-124).

2.2. Оценка за: актуалност на темата; цел; задачи; обект; предмет; основна теза; използвана научна литература

Фокусирането на вниманието върху възможността за повишаване на конкурентоспособността на винопроизводството, налага необходимостта да се изследва способността на предприятието в сектора да устоява на конкуренцията на вътрешните и външните пазари и да полага непрекъснати усилия за поддържането и формирането на конкурентни предимства. Притежаваните конкурентни предимства са в основата на изготвянето на конкурентна стратегия, която стратегия изразява стремежа на предприятието да заеме конкурентна пазарна позиция в сектора винопроизводство. За успешното функциониране и развитие на винопроизводственото предприятие в условията на пазарна икономика, се изисква прилагане на подходящи подходи и модели за повишаване на конкурентоспособността на неговия продукт. В този смисъл изследваната в дисертационния труд проблематика се отличава с особена актуалност и научна и приложна значимост.

Доброто познаване на проблема е позволило на докторанта да определи правилно целта, задачите, обекта и предмета на научното изследване. Целта е да се оцени конкурентоспособността на продукта на винопроизводственото предприятие и да се разработи модел за нейното повишаване (вж с. 5 на дисертационния труд). Формулирани са пет изследователски задачи. В съответствие с целта са определени обектът и предметът на изследването.

Основната научна теза на дисертацията е, че динамичните промени в средата, в която работят винопроизводствените предприятия налагат непрекъснато да се полагат усилия за повишаване на конкурентоспособността. Това може да се постигне чрез оценяване на конкурентоспособността на продукта и разработване и прилагане на модел за повишаване на конкурентоспособността на продукта на винопроизводствените предприятия (с. 5 на дисертационния труд).

Проучена и анализирана е сравнително голям обем научна литература, което е допринесло за задълбоченото разглеждане на проблема. Източниците са цитирани коректно.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

3.1. Основни резултати

В дисертационния труд не са ясно очертани основните научни и научно-приложни резултати. Изведени са такива, свързани с резултати от проведеното от докторанта анкетно проучване, разкриващо нагласите на българските потребители за консумиране на вино. Авторът е направил опит да насочи вниманието на винопроизводствените предприятия за

предлагане на своите вина. Резултатите от изследването също така обособяват конкретна група потребители, които са обединени от общи предпочитания и поведение, и които винопроизводствените предприятия могат да удовлетворят с предлаганите от тях продукти.

3.2. Оценка на използваната методология

За постигането на целта и доказването на основната теза и издигнатите хипотези са използвани подходящи методи и подходи – метод на наблюдение, контент анализ, метод на анализ и синтез, метод на индукция и дедукция, метод на експертна оценка, органолептичен метод, систематичен и интуитивен подход, диферинциран метод, комбиниран метод, комплексен метод, анкетно проучване, статистически метод. За обработката на данните са използвани софтуерни продукти на Microsoft. Посочените методи предоставят необходимите възможности за оценка и решаване на изследователските задачи.

В дисертационния труд висока оценка може да бъде дадена на приложените изследователски методи и подходи, тъй като същите са основополагащи в теорията за конкурентоспособността, представени в трудовете на класиците и на редица съвременни чуждестранни и български автори.

3.3. Изпълнение на поставените цел и задачи

Имайки предвид изведените резултати при апробацията на изследването и направените изводи във всяка една отделна глава от разработката, може да се посочи, че докторант Николай Валериев Логодашки е успял да реализира поставените в дисертационния труд цел и задачи и да защити научната си теза.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

4.1. Кратка оценка за приносите, посочени от дисертанта

Николай Валериев Логодашки е формулирал 5 научни и научно-приложни приноса. Те разкриват точно постигнатите научни и приложни резултати. Смятам, че приносите са лично постижение на докторанта.

4.2. Основни научни и научно-приложни приноси

Приемайки посочените пет научни и научно-приложни приноси, считам, че особено важно теоретично и практическо значение има предложената система от критерии и показатели за оценка на конкурентоспособността на продукта на винопроизводственото предприятие и извършената диференцирана и комплексна оценка на конкурентоспособността на продукта на винопроизводственото предприятие. Разработеният модел за повишаване на конкурентоспособността на продукта на винопроизводственото предприятие чрез подобряване на технологията за производство, също е от съществена значимост.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Резултатите от дисертационното изследване са представени в три публикации (статии в научни списания) по темата на дисертационния труд, които отразяват същностни страни на разглежданата проблематика. Всички представени статии са самостоятелни и на английски език, като същите са публикувани през 2019-2020 г. в реферирани издания в България. Те са достойни на широк кръг от читатели.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е с обем от 40 страници и е изготвен съобразно изискванията. Той разкрива основните аспекти на дисертационния труд. На с. 32-33 се забелязва изместване на текста от Графика 1 *Обобщен комплексен показател за конкурентоспособност на изследваните винопроизводствени предприятия за периода 2016-2020 г.* Удачно би било тук да бъде представен разработения авторов модел за повишаване на конкурентоспособността на продукта на винопроизводственото предприятие.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Като оценявам високо постигнатото в дисертационното изследване, считам че Николай Валериев Логодашки би могъл да продължи и задълбочи научните си изследвания в областта на повишаването на конкурентоспособността в сектора на винопроизводството.

Основната бележка по дисертационния труд е свързана с обема на изследването, или общо 134 страници основен текст. В полза на докторанта, би било да обърне внимание на оформянето на част от съдържащите се в дисертацията фигури и графики (напр. на с. 73-74 и с. 77-83, се наблюдава изместване на текста от фигурата, а на с. 112-113 изместване на текста от графика 3.2.6). Също така, голяма част от таблиците, предимно в Глава първа е могло да бъдат представени в приложението (напр. Табл. 2.2.1, *Списък на винопроизводствените предприятия в България*, на с. 60-69). За разработеният модел за повишаване на конкурентоспособността на малките и средни предприятия чрез повишаване на конкурентоспособността на продукта на винопроизводственото предприятие (*личен принос на докторанта*), би било положително, същият да бъде апробиран в практиката.

Препоръчвам на докторанта да продължи да публикува резултатите от свои научни изследвания в авторитетни чуждестранни реферирани и индексирани издания, което би популяризирано нейните идеи в научните среди.

8. Заключение

Разработеният дисертационен труд притежава оригинален научно-приложен характер. Той отговаря на изискванията за самостоятелно изследване с теоретични и приложни приноси. Съдържа важни изследователски резултати и конкретни идеи с теоретичен и практически характер.

Отчитайки положителните качества на дисертационния труд считам, че той съответства на изискванията за присъждане на образователната и научна степен “доктор”.

На основата на безспорните научни приноси и съществената научно-приложна значимост на дисертационния труд изразявам своето положително становище и ще гласувам на Николай Валериев Логодашки да бъде присъдена образователната и научна степен “**доктор**” по научната специалност „Икономика и управление (индустрия)”.

13.06.2022 г.

Благоевград

Подпис:

/доц. д-р Стефан Й. Кирилов/